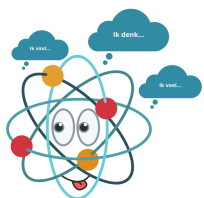

Lesidee in de klas

Werkvorm onder de loep 'Wat zou stikstof denken?'

Groep

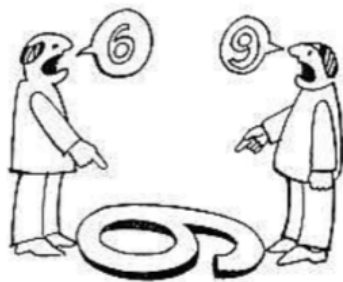
"Verander je gedachten en je verandert je wereld" - Norman Vincent Peale

Goede flexibele denkers kunnen: gemakkelijk switchen tussen verschillende standpunten, alternatieven bedenken en verschillende opties overwegen. Ze kunnen zich verplaatsen in een ander. Flexibele denkers zijn bereid van gedachten te veranderen als nieuwe informatie beschikbaar is.

Benodigheden:

- Kies een actueel probleem, in dit geval de stikstofdiscussie.
- Pen en papier
- Optioneel: werkblad 1.

Vorbereiding:

Wanneer er een probleem ontstaat is het niet zelden dat verschillende kampen worden opgetrokken. Men is voor of tegen en kan plenty argumenten aandragen voor

zijn/haar gelijk. Slinkse technieken leiden vaak de aandacht af van waar het werkelijk om gaat en zoomen onterecht in op effecten of neveneffecten. Discussiëren is daarom een moeilijk ding en zelden een manier om een probleem echt op te lossen. Toch komt je de debatvorm in vele onderwijsmethodes en onderwijsprojecten tegen. Natuurlijk kun je er veel plezier aan beleven en allerlei communicatievaardigheden mee trainen. Echter, om een doorbraak in een probleem te forceren kun je beter naast elkaar gaan staan en zo samen binnen kaders het probleem analyseren.

- Verdiep je in het actuele probleem, in dit geval de stikstofdiscussie, en bereid wat vragen (en antwoorden) voor jezelf voor.
- Indien je het gaat gebruiken: Werkblad 1 voor iedere leerling en de werkwijze van de werkvorm Hot Seating.

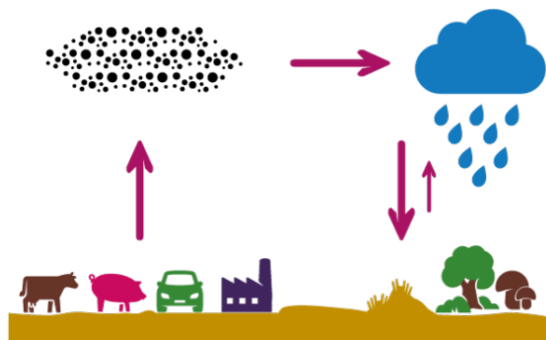
Doel van de werkvorm:

Het doel van flexibel denken is niet alleen om het standpunt van de ander volledig te begrijpen en hier begrip voor op te brengen, het doel is ook (en vooral!) om het probleem de wereld uit te helpen

- *Voor de leerling:* Het oefenen van de habit 'Flexibel denken' door het perspectief van de derde persoon (of het ding) in te nemen.
- *Voor de leerkracht:* Leerlingen laten bewegen van standpunten tegenover elkaar tot een gezamenlijk perspectief waarbij andere mogelijkheden en inzichten naar voren komen.

Activiteit:

1. Je kiest een actueel probleem, in dit geval de stikstofdiscussie.
2. Laat leerlingen eerst, zoals bij een voorbereiding op een debat, verschillende argumenten voor- en tegen het stikstofprobleem verzamelen. Dit geeft ze de gelegenheid om zich te verdiepen in de materie en de context helder te krijgen. Je kunt deze stap ook overslaan en de leerlingen een informatief filmpje laten kijken over stikstof, zoals [deze](#) of deze infographic uitleggen.

3. Nadat alle voors en tegens klassikaal besproken zijn, is het tijd om het probleem op te lossen... Introduceer dit met de vraag: *Wat zou stikstof denken?* Bekrachtig dit letterlijk door de voors en tegens te laten voor wat het is. Je staat dus niet meer recht tegenover elkaar, maar naast elkaar. De leerlingen zullen misschien verbaasd zijn over deze vraag (stikstof kan toch niet denken?), maar moedig ze aan mee te gaan in dit gedachten-experiment. Dit kun je op verschillende manieren (of al deze manieren) doen:

- Laat de leerlingen zich verplaatsen in stikstof door werkblad 1 te maken. Er staan drie startzinnen op, maar natuurlijk mag er meer opgeschreven worden. Wissel daarna uit wat er is opgeschreven.

- Laat de leerlingen stikstof interviewen. Bijvoorbeeld door de werkvorm [Hot Seating](#) te gebruiken. Jij gaat zelf de rol aannemen van stikstof en beantwoordt hun vragen, of je laat een aantal leerlingen de stikstof spelen.

- Houd een filosofisch gesprek aan de hand van een of meerdere vragen: Wat zou stikstof zelf van dit probleem vinden? Waarom bestaat stikstof? Waar is stikstof goed voor? Wat zou er gebeuren als stikstof niet bestond? Met wie gaat stikstof goed samen, wie is zijn vriend?

4. Verzamel tenslotte met de leerlingen welke nieuwe inzichten en mogelijkheden deze (gekke) flexibele manier van denken heeft opgeleverd.
- Begrijpen ze het probleem beter?
 - Voelen ze zich meer verbonden met de voor- en tegenstanders van het probleem?
 - Zijn ze dichterbij een oplossing gekomen?
 - Wat vinden ze nu van de oplossingen die er al genoemd zijn? (minder hard rijden op de snelweg, de veestapel verminderen, bouwen in de buurt van natuurgebieden verbieden)
 - Hebben ze nog nieuwe oplossingen?

Variatie:

Het stikstofprobleem is een actueel voorbeeld, maar je kunt ook denken aan andere onderwerpen waar vaak discussie (en dus twee kampen) over ontstaan:

- ❖ Pietendiscussie: Wat vindt piet zelf van zijn kleur?
- ❖ Buitenspeldiscussie: Wat zou de buitenspelregel er zelf van vinden?
- ❖ Burenruzies: Voor meer oefensituaties kun je ook een willekeurige aflevering van "De rijdende rechter" nemen. Bijvoorbeeld inleven in de schutting, het recht van overpad of die grote conifeer.

Tot slot:

- Waar in het curriculum zie jij mogelijkheden voor deze werkvorm?
- Welke denkbeelden zou je nog meer kunnen gebruiken?
- Welke Habits of Mind kun je met deze werkvorm nog meer oefenen?

Bekijk deze en andere lesideeën op www.habitsofmind.nl of deel je ervaring met deze werkvorm via info@habitsofmind.nl, Facebook of Twitter.

Lesidee in de klas

Werkvorm onder de loep 'Wat zou stikstof denken?'

Groep

Werkblad 1

Vul verder in: Wat zou stikstof denken?

